

at indføre denne Ordning af og til maa komme i vanskelige Situationer, hvor Statsmagten ikke fuldt ud kan sikre Borgerne det, som den i Virkeligheden skal sikre dem, naar den siger: Papirerne ere i Orden, I kunne roligt indgaa Ægteskab. Der kan let opkomme vanskelige Tilfælde, og dem undgaar man bedst ved at gaa til det, der er foreslaaet i det foreliggende Forslag. Jeg skal ikke opholde mig længere ved den Side af Sagen; den har været drøftet i tidligere Rigsdagssamlinger baade offentligt under Forhandlingerne og i Udvalgene, men mit Skøn er, at hvad der er passeret siden, ikke stærkt opfordrer til at give dem, som holde paa det saakaldte fakultative, Tilslutning. Man paaberaaber sig her Flertallet i det kirkelige Udvalg. Med den Sag forholder det sig saaledes, at af de 17 Medlemmer af det kirkelige Udvalg — altsaa ikke i og for sig Flertallet af det kirkelige Udvalg, om end et stort Tal —, som har givet det saakaldte fakultative sin Tilslutning, sige flere paa Forhaand, at de i Princippet ere enige om, at almindelig borgerligt Ægteskab er det rigtige, men mene det mest betimeligt at slutte sig til den fakultative Ordning. Formanden i Udvalget, som meget stærkt udtalte sig for almindelig borgerligt Ægteskab, kunde som Formand ikke stemme i Sagen. I Virkeligheden har der hævet sig meget stærke Røster under denne Forhandling i det kirkelige Udvalg for at gaa til den almindelige borgerlige Ordning, som her foreslaas. — Naar man saa yderligere siger, at det, her foreslaas, er imod Flertallet af det danske Folks Mening og Følelse, skal jeg foruden at henvise til, hvad min højtærede Kollega nu udtalte, sige, at naar man i den Henseende paaberaaber sig de Adresser, som ere indkome, tror jeg, man lægger alt for meget ind i disse Adresser. Jeg husker ikke, om det var 70,000 eller 80,000 Underskrifter, disse Adresser havde, men mange af disse Underskrifter stammede fra nylig konfirmerede Medlemmer af det danske Folk, som dog ikke i stort Omfang kunne antages at have grublet over, hvilken Ægteskabsordning der maatte være den bedste for dem. Derimod tror jeg, man kan gaa ud fra, at naar det danske Folk gaar til Valg og skal stemme om Repræsentanter paa Ting, og disse Repræsentanter nylig have beskæftiget sig med et saa vigtigt Spørgsmaal som det her foreliggende, saa faar man Udtrykket for Folkets Mening. Og det er jo sikkert nok, hvad den højtærede Justitsminister nylig sagde, at ingen

af Folketingets Medlemmer har skiftet Standpunkt over for det her foreliggende Forslag.

Det glæder mig, at min Kollega nævnte dette, at det foreliggende Forslag ikke var noget Ultimatum. Nej, selvfølgelig. Men naar man kræver overfor Ministeren og overfor det andet Ting, at man ikke maa møde med noget Ultimatum, maa man ogsaa være villig til at forhandle og ikke selv stille sig paa et Standpunkt, der nærmer sig stærkt til at være, hvad man med et fremmed Ord kalder et „Ultimatum“.

Jeg skal ikke opholde mig yderligere ved Lovforslaget her under Forhandlingen i Dag og skal navnlig ikke komme ind paa de Betragtningaer, som det ærede 6te Medlem for 9de Kreds (Nordby) maaske kunde give Anledning til ved sine Udtalelser om Luthers Stilling. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem, hvis han vil møde med Skrifter og Udtalelser fra Luthers Side, vil kunne faa Held til at bevise, at Luther ikke i Virkeligheden saa paa Ægteskabet som en verdslig Ting, en verdslig Geschäft, som han endogsaa kaldte det. Men det er sikkert nok, at Luther holdt paa, at kristne Mennesker jo gerne saa, at deres Ægteskab blev indviet og velsignet i Guds Hus, og det samme vil jo kunne ske efter Lovforslaget. Ægteskabet bestaar jo; kirkelig set, i Virkeligheden i 3 Dele, nemlig for det første Parternes Overenskomst, dernæst Parternes Overenskomsts Offentliggørelse og Anerkendelse af Statsmagten og endelig Kirkens Velsignelse. Kristne Mennesker give nødvendig Slip paa denne sidste; hvilken Ordning vi end maatte komme til, er det min Overbevisning, at kristne Mennesker netop ville søge den, og jeg frygter ikke for, at Ægteskabet skal blive mindre sikkert her i Landet under den Ordning, her foreslaas, end under den, vi have. Jeg har ganske vist set, at man befrygter dette, og det er ogsaa udtalt i dette høje Ting, idet man siger, at ved det, her foreslaas, „er den Fare neppe udelukket, at det hele efterhaanden vil kunne blive opfattet som et almindeligt Kontraktsforhold, der som saadant uden Skam og Synd kan fortolkes, brydes og løses efter eget Tykke“. Men Kontraktsforhold i det hele taget vil jeg dog nødvendig se omtalte paa den Maade. Naar man indgaar Kontrakter, skal man holde dem, som der staar i Kristian den 5.s danske Lov, medmindre de stride mod Lov eller mod Ærbarhed; og kristne Mennesker ville dog først og fremmest holde paa, at de Kon-